

שלימה משנתו

פנינים מתורתו של הגאון המופלא רבי שלמה אסולין זצוק"ל

הגליון מוקדש

לע"נ רבנו שלמה בן ר' מאיר ושמחה
נלב"ע ז' מר חשוון תשפ"ד
ולרפו"ש להגה"צ רבי גבריאל בן מזל טוב
ולרפואת ר' מרדכי בן רבי אליעזר זצ"ל
ולהצלחת התורם בעילום שם.

פרשת תרומה

ז' אדר א' תשפ"ד | גליון 14

פניני הפרשה

עשיית מצוות לשמה

ויקחו לי תרומה, (כה, ב').

ופירש"י 'לי לשמי, עכ"ל. ונראה לי לפרש זה ע"ד דרוש בהקדים ב' הקדמות, א) מה שאיתא במדרש תנחומא (פרשה זו סוף סי' ג'). וביתר אריכות בויק"ר פ"ב סי' ב' שכל מקום שנאמר לי, אינו זז לא בעוה"ז ולא בעוה"ב. ב) ע"פ הגמ' בפסחים (נ' ע"ב) 'רבא רמי כתיב כי גדול עד שמים חסדך, וכתיב כי גדול מעל שמים חסדך, הא כיצד, כאן בעושיין לשמה וכאן בעושיין שלא לשמה'. וביאר מרן החפץ חיים בספר תורת הבית (סוף פ"ח) שבעושיין לשמה יש כח למצוות לעלות עם האדם גם מעל השמים למקום משכן האדם בעוה"ב, אבל המצוות והמעשים טובים שעסק בהם שלא לשמה, אין כח בידם לעלות אלא עד לשמים ולא מעל לשמים, ובעל כורחו יפרדו מן הנפש כשתעלה מעל השמים, עיי"ש דבריו באורך.

וזהו מה שאמר הכתוב ויקחו לי תרומה, והרי כל מקום שכתוב לי אינו זז לא בעוה"ז ולא בעוה"ב, לכן פירש"י לי לשמי שאם יעשה המצוות לשמה אז ישארו עמו בין בעוה"ז בין בעוה"ב, כי יהיה להם כח להגיע עמו גם לעוה"ב.

(שלמי שמחה תרומה אות א').

נדיבות לב מרצון גמור

"מאת כל איש אשר ידבנו לבו", (כה, ב').

יתבאר ע"פ מש"כ רש"י בדברי הימים (א, כט, ט') שאדם שנותן בעל כרחו ולא בנפש חפצה או שמתבייש מאחרים, נקרא שנותן בשני לבבות. אבל הנותן מתוך רצון גמור, נחשב שנותן בלב אחד. וזהו גם מה שאמר כאן, מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי, ולא אמר לבבו, לרמז שלא יקחו אלא ממי שנותן בלב אחד שהוא מתוך רצון גמור, ולא ממי שנותן מחמת איזה סיבה ואין לבו שלם עמו.

(שלמי שמחה תרומה אות ד').

השגות של קדושה

"ודברתי אתך מעל הכפורת מבין שני הכרובים", (כה, כ"ב).

רמז ענין הכרובים שדוקא מביניהם בא הדיבור, הוא, כי הכרובים היה פניהם כפני תינוק (כש"כ רש"י בפסוק י"ח). וזה ירמוז שעיקר השגות האדם בקדושה, הוא ע"י שישמור עצמו מן החטא,

וישאר בזה בבחינת תינוק, כמו שנאמר אצל שאול (ש"א י"ג א') 'בן שנה שאול במלכו', ופירשו חז"ל ביומא (כ"ב ב') שהיה כבן שנה שלא טעם טעם חטא. וכפי מה שמתקרב האדם יותר אל בחינת תינוק והוא רחוק מן החטא ומתקן את אשר פגם, כך יזכה לפי בחינתו לגילויים והשגות. (שמן למאור תרומה אות טז').

מאמר הפרשה

רמזי השולחן

רבותינו הראשונים והאחרונים טרחו לפרש רמזים בענין כלי המשכן, לקחת מזה לקח ולימודים לעבודת ה', ועתה נפרש מעט לימודים שניתן ללמוד מפרשת השולחן.

הנה פרשת השולחן יתכן שרומזת לימודים לעניני האכילה שאדם אוכל, ונכלל בזה גם כל מה שאדם נוטל מהנאות העולם הזה לצורך שימוש. ונפרש מעט לימודים שניתן ללמוד מפרשת השולחן על דרך זה.

א) כתיב 'ועשית שולחן עצי שיטים אמתים ארכו ואמה רחבו ואמה וחצי קומתו'. בשולחן יש מידות שלמים של אורך ורוחב, ויש מידה שבורה של קומתו שהוא אמה וחצי. ללמד שמצד אחד, מה שיש לאדם בגשמיות הוא צריך לחשוב שיש לו שלימות, ועי"ז לא יקנא באחרים. ומצד שני אם ירצה להתגאות שזה רומז על קומתו, ידע שהוא מידה חסרה כדוגמת אמה וחצי קומתו, ועדין חסר לו הרבה מן השלימות.

ב) 'וצפית אותו זהב טהור'. לרמז שאע"פ שבפנימיותו צריך להתיחס לגשמיות כדבר בטל שאין בו ממש, כדוגמת עץ אבל בחיצוניות צריך להקפיד על לבושים נאים ולא מלוכלכים כמו ציפוי השולחן שהיה מזהב, וכמו שאמרו בשבת (ק"ד א') 'אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן כל תלמיד חכם שנמצא רבב על בגדו חייב מיתה'. וכן מבואר בסנהדרין (צ"ב ב'). וכן בגיטין (נח' ע"א). ובגמ' ב"ב (נז' ע"ב).

ג) 'ועשית לו זר זהב סביב'. מפרש רש"י 'סימן לכתר מלכות, שהשולחן שם עושר וגדולה, כמו שאומרים שולחן מלכים', עכ"ל. יש כאן רמז שלפעמים אדם כדוגמת מלך שהמעמד שלו מחייב אותו עוד יותר לנהוג בכבוד בענינים הגשמיים, אע"פ שהוא צריך לעשות תוספת של זר זהב, אבל צריך שהזר זהב יהיה סביב דהיינו בריחוק מקום ולא בתוכו, שלא יחשוב שיש לו איזה מעלה עצמית מחמת כבודו וממונו. וכן

לעבוד על יראת שמים

הנה פשוט פרשת תרומה מדברת על עשיית המשכן, שזהו דבר שהיה נוהג לשעה ולא לדורות. אבל בעומק הענין, כל ענין הפרשה בא ללמדנו איך לבנות מקום להשראת השכינה. שהרי התורה לא אמרה לבנות בית, ושם תשרה השכינה, אלא פירשה במדויק מהו גודל הבית, ואיך צורתו, ומאיזה חומרים יבנה הבית, ומאיזה סוג חוטים יתפרו את היריעות, ללמדנו שדוקא באופן זה, שייך השראת השכינה. וכל אחד לפי רוחב דעתו, יכול ללמוד דרכים ורמזים, איך לבנות משכן פרטי בעצמו ובפנימיותו, שיהיה ראוי להשכין בו את השכינה הקדושה.

וגם חז"ל כשדיברו על המשכן, תמיד למדו מזה הוראה לדורות, ועצות ודרכים שניתן ללמוד מתוך מעשה המשכן, לעבודת ה'.

ונפרש ענין אחד שדיברו בו חז"ל, הגמ' ביומא (ע"ב ב'), לומדת מהפסוק 'מבית ומחוץ תצפנו', כך, אמר רבא כל תלמיד חכם שאין תוכו כבדו, אינו תלמיד חכם.

אם רואים שהתורה הקפידה לצפות את הארון גם מבפנים בזהב, אע"פ שאף אחד לא רואה את הציפוי הזה, זה לימוד, שהתלמיד חכם שנמשל לארון, צריך שיהיה תוכו, שזהו הפנימיות שלו, כמו ברו שזהו החיצוניות שלו. כמו שהארון תוכו היה מצופה זהב, כמו החיצוניות שלו. ולכן כל תלמיד חכם שאין תוכו כמו החיצוניות שלו, אינו תלמיד חכם.

בס"ד יצא לאור ספר

תשובה שלימה

שיחות על מעלת ימי השובבי"ם
וניצולם לתשובה ותיקון עוונות
מאת רבנו הגאון המופלא

רבי שלמה אסולין זצוק"ל

ניתן להשיג

ירושלים-0548442896, ב"ב-0548474489

אשדוד - 0527176698

במחיר עלות בלבד

וכן ניתן להשיג את ספריו למאור
עה"ת ב"כ, שלמי שמחה עה"ת ב"כ,
מעין גנים על בראשית

המשך תשובה שלמה

וצריך להבין מה הכוונה תוכו כבדו. מה צריך להיות בפנימיות שלו, ומה צריך להיות בחיצוניות שלו. והתשובה לזה נמצאת מיד בהמשך דברי הגמרא שם. אמר רבי שמואל בר נחמני א"ר יונתן, מאי דכתיב (משלי י"ז, ט"ז) למה זה מחיר ביד כסיל לקנות חכמה, ולב אין. אוי להם לשונאיהם של תלמידי חכמים שעוסקים בתורה ואין בהם יראת שמים.

זה התוך שצריך להיות אצל תלמיד חכם, היראת שמים שהיא נמצאת בתוך פנימיותו של התלמיד חכם, והיא המביאה אותו לקיים את מה שלמד. היא המביאה אותו לירא מהקב"ה שהוא נותן התורה. מי שלומד תורה ואין בו יראת שמים, זה נקרא תלמיד חכם שאין תוכו כבדו, והוא לא נקרא בשם תלמיד חכם.

וההסבר לזה, שמי שלומד תורה, ניתן לראות את זה גם בחוץ, אדם יושב בביהמ"ד ועוסק בתורה במשך שעות, יש לו ידיעות ויש לו חידושים בתורה, יש לו ספרים, זה דבר שרואים גם בחיצוניות. אבל יראת שמים זהו דבר שאי אפשר לראות בחוץ. מי יכול לדעת, אם אותו אדם מכוון בברכותיו ותפילותיו, או שמעביר אותם כדי לצאת ידי חובה. מי יודע איך הוא מתנהג בביתו, כאשר שום אדם לא רואה אותו. מי יודע איך הוא מתנהג עם בני ביתו. מי יודע כשיש לו נסיון במחשבה או בדיבור, או בראיה, והוא נמנע מלעבור על רצון ה'. אף אחד לא יודע מה הוא רצה, וממה הוא נמנע את עצמו. לזה צריך יראת שמים.

מי שהוא ירא שמים, גם כשנמצא לבד ושום אדם לא רואה אותו, הוא מתנהג בשלימות בדיוק כמו בזמן שאנשים רואים אותו. הוא יברך ברכת אשר יצר בביתו, כמו שהוא מברך ברכה תחת החופה במעמד הרבה אנשים. כי יראת ה' על פניו, ולא יראת אנשים.

מי שאינו ירא שמים, תמיד יעשה חשבון האם יש אנשים שרואים אותי, האם כבודי ירד בעיניהם, אז אברך בכוונה, אתנהג בוותרנות, כדי שיעריכו אותי, אם אף אחד לא רואה אותי, אני מרשה לעצמי להתנהג אחרת, בבית שלי, אני מרשה לעצמי לדבר אחרת, להתיחס אחרת לבני הבית. זהו אדם שכולו חיצוניות, ואין לו שום פנימיות, אדם כזה נחשב לארון שציפו אותו רק מבחוץ ולא מבפנים, שזה ארון פסול. לכן אין עליו שם תלמיד חכם ע"פ התורה, גם אם למד הרבה תורה ויודע הרבה, בשמים הוא לא קיבל שם תלמיד חכם, בשמים קוראים לו בשם תועבה.

ולכן מובן שחז"ל אמרו בלשונם, תוכו כבדו. פנימיותו תהיה כמו חיצוניותו. ולא אמרו ברו כתוכו. כי אדם תמיד מראה בחוץ, הרבה יותר ממה שהוא בפנים. הרי סוף סוף יש לו לחץ מהציבור, והוא מעונין שיכבדו אותו. לכן הוא מתאמץ כלפי חוץ להראות בסדר. אומרים לו חז"ל, אם אתה מסוגל לעשות דברים טובים בחוץ, תעשה את זה גם בפנים כאשר אף אחד לא רואה. עד שהתוך שלך יהיה, כמו מה שאתה מראה בחוץ.

אם אדם רוצה לבחון אם יש לו יראת שמים, וכמה הדרגה שלו ביראת שמים, המבחן הוא, איך הוא מתנהג כשאף אחד לא רואה אותו, ואף אחד לא יודע עליו כלום.

אין שום קשר בין תורה ליראת שמים, אין שום הכרח שאדם שקנה הרבה תורה ממילא קנה גם יראת שמים. על יראת שמים צריך לעבוד באופן פרטי, כל החיים. ואם לא עובדים על יראת שמים, יתכן שאדם יהיה כמו דואג האדומי, שהיה אב ב"ד ות"ח מופלג, ובכל זאת מעולם לא היה לו יראת שמים. ואין לו חלק לעוה"ב.

איך עובדים להשיג יראת שמים. תפילה. להתפלל לה', זכינו ליראת שמים. כל נסיון שעומדים בו, מחזקים את היראת שמים. ועוד דבר, לברך בכוונה, כשאדם מתאמץ לברך עם כוונת הלב, כל ברכה כזו, מקנה לו עוד חיזוק ביראת שמים. (מתוך הספר תשובה שלמה).

מבואר מהגמ' בסנהדרין (צד' ע"א). {וכדמצינו אצל רבי הקדוש דמחד איתא בגמ' ע"ז יא' ע"א דלא פסק משולחנו לא חזרת ולא קישות ולא צנון, לא בימות החמה ולא בימות הגשמים. ומאיך איתא בכתובות קד' ע"א שבשעת פטירתו נקף י' אצבעותיו שלא נהנה מהעולם הזה כלום}.

ד) 'ועשית לו מסגרת טופח סביב. רמז שכדי שלא יגרר יותר מדאי אחרי עניני העוה"ז, הוא צריך לעשות מסגרת לשולחן. שיגביל את עצמו בעניני הגשמיים עם גדרים וסייגים.

'ועשית זר זהב למסגרתו סביב'. גם למסגרת צריך לעשות זר זהב, שכלפי חוץ לא יהיה ניכר כל הגדרים והסייגים שעושה לעצמו, אלא יהיה נראה שיש לו זר זהב, אבל בפנימיותו יעשה לעצמו גדרים וסייגים ומסגרות שלא יגרר אחר הגשמיים.

ה) 'ועשית לו ארבע טבעות זהב, ונתת את הטבעות על ארבע הפאות אשר לארבע רגליו. לעומת המסגרת תהיינה הטבעות, לבתים לבדים לשאת את השולחן. ועשית את הבדים עצי שיטים, וצפית אותם זהב, ונשא במ את השולחן'.

הבדים בטבעות היו כדי לשאת את השולחן. רמז שלא יתגאה בעשירותו ועניני העוה"ז, כי בפתע יוכל להלקח לו הכל. ולכן לעומת המסגרת תהיינה הטבעות, דהיינו מול המסגרת. יחד עם המסגרת והגדרים והסייגים שעושה לעצמו לשמור את עצמו שלא יגרר יותר מדאי אחרי עניני העוה"ז, יעשה גם טבעות להכניס בהם את הבדים לשאת בהם את השולחן. כי אחד מן הדברים שמסייעים לעשות מסגרת לתאוות, הוא לדעת את היסוד הזה, שאין לבטוח בעניני העוה"ז כלום, כי ברגע אחד יוכל הכל להלקח.

ו) 'ונתת על השולחן לחם פנים לפני תמיד'. רמז למה שאמרו בתענית (י"א ב') 'אמר רבי ירמיה בר אבא אמר ריש לקיש אין תלמיד חכם רשאי לישב בתענית מפני שממעט במלאכת שמים. מפרש רש"י, חלש הוא, ואינו יכול ללמוד, עכ"ל. אמר רב ששת, האי בר בי רב דיתיב בתעניתא, ליכול כלבא לשירותיה. יאכל הכלב את סעודתו. והכוונה שאין תועלת במה שאינו אוכל. ומפורש שם בגמרא שזהו דוקא אם אינו יכול להתענות, אבל אם יכול להתענות ואינו מפריע לו ללימודו זהו מעלה שמתענה.

וזה מה שרומז ונתת על השולחן לחם פנים לפני תמיד. שהלחם צריך להיות תמיד על השולחן להיות מזומן לפני התלמיד חכם, אלא שהלחם יש לו ב' פנים. צד אחד שיכול להתענות ולא יפריע לו ממלאכת שמים, וצד אחד שאינו יכול להתענות כי מתבטל ממלאכת שמים, ותמיד צריך לשקול בדעתו אם להתענות או לא להתענות.

אלו מעט רמזים מעניני השולחן. ועוד ישמע חכם ויוסיף. (מעין גנים שמות ח"ג תרומה מאמר ב').

נתרם לרפואת

ר' מרדכי בן רבי אליעזר זצ"ל

נתרם ע"י הנידב החפץ בעילום שם

הצלחה ברוחניות ובגשמיות

מתוך צוואת רבנו זצ"ל לכלל ישראל.

"הנני כותב מתוך ייסורי נפש וגוף ביד משותקת וכתב רועד ולא קריא את הדברים דלהלן..... ועתה יש לי להודיע לכל ידידי ואהובי נשמות ישראל היקרים לי מאוד, שהיות וסבלתי הרבה בחיי הן בידוע והן מה שלא ידוע, ולא מצאתי שום נוחם בצערי, אמרתי לרשום שורות אלו. אין אתי יודע מה יהיה עמי לאחר פטירתי אבל רצוני חזק להיות משען ומשענה לכל הסובלים ייסורים בין ברוחניות ובין בגשמיות, ואפילו למי שיחשוב שהוא הרשע הכי גדול. לכן מתוך מחשבה רק להועיל ולא לצער כלל, אם אפשר שכל מי שירגיש צער הן בגשמיות הן ברוחניות, ימחול נא להיכנס לחדר בבית לבד, ולהדליק עבור נשמתו ולומר אני מדליק נר זה לעילוי נשמת פלוני בן פלוני [שלמה בן מאיר ושמהן], ויפרש את בקשתו ויוכל לשפוף את ליבו על יד הנר ככל מה שירצה הן באריכות הן בקצרה, ואפילו אם יחשוב שהוא רשע ופושע גדול, יש בליבי מקום לכל מי שחושב שהוא רשע ופושע לשמוע דבריו באריכות. ולא יחוס על טרחתי אלא יחוס על עצמו. ואם יהיה אפשרות בידי להועיל ארצה מאוד להועיל, ואם לא אוכל להועיל אקווה לעטוף אותו באהבה וחיבה ולתת לו בלב תנחומים ותקווה טובה. ואם גם זה לא אוכל, מקסימום הפסיד נר קטן, ולא טרח הרבה. כל זה כתבתי ביישוב הדעת ומתוך הרבה מחשבה והתלבטויות עד שהעזתי לכתוב דברים אלו, ואקווה להיות לעזר לכל הסובלים ברוחניות וגשמיות. ממני הנפרד מכם באהבה עצומה רק בגוף וקשור עם כל נשמות ישראל כלי יוצא מן הכלל באהבת עולם".

לשמיעת שיעוריו הנפלאים של רבנו זצ"ל בכל מקצועות התורה בקול הלשון, ניתן להתקשר למספר ישיר 0732951310. כמו"כ ניתן להשיג חלק מספרי רבנו זצ"ל בפלא' - 0548474489 לבקשת בני המשפחה כל מי שיש בידו סיפורים על רבנו זצ"ל יועיל נא לשולחו למייל, למען הגדלת התורה והיראה. לקבלת הצוואה במלואה ניתן לשלוח בקשה למייל.

לקבלת הגליון במייל, להנצחה ולתרומה, ניתן לשלוח הודעה למייל nt8013334@gmail.com